

lování stvrdili formou v zákoně nezakázanou jen svůj vlastní závazek k žalobkyni. Rovnováha mezi vyrovnacími věřiteli a zásada stejného práva všech těchto věřitelů nebyla tím nijak porušena (srv. rozh. sb. u. s. čís. 2629). Ježto tudíž není důvodu, pro který žalování jediné napadali odsuzující rozsudek první stolice, bylo rozsudek druhé stolice změnit a obnovit rozsudek první stolice.

Čís. 4862.

Ve sporu o rozvod (rozluku) jest majetkoprávní nároky, nezdařil-li se smír, poukázati na pořad práva. Pořadu práva však není na závadu, že se pokus o smír nestal a nebylo vysloveno, že majetkoprávní nároky odkazují se na pořad práva.

Vyhověl-li soud první stolice žalobě o zrušení smlouvy, neuznav žalovaným namítaného vzájemného závazku žalobcova, nelze žalovanému uváděti tuto okolnost v dovolání do rozsudku odvolacího soudu, jímž k odvolání pouze žalobcovu byla připojena k rozsudku prvního soudu vkladní doložka.

(Rozh. ze dne 31. března 1925, Rv II 130/25.)

Manželství stran bylo rozsudkem rozvedeno od stolu a lože z viny obou stran. Žalobou domáhala se napotom manželka jednak zrušení svatebních smluv, jednak, by na základě rozsudku o této žalobě při ideelní polovici žalovaného k nemovitosti čís. 13 bylo vloženo právo vlastnické pro žalobkyni. Procesní soud první stolice v onom směru uznal podle žaloby, v tomto směru žalobu odmítl. Odvolací soud k odvolání žalobkyně změnil napadený rozsudek a doplnil jej v tom směru, že na základě rozsudku může při ideelní polovici žalovaného k pozemku čís. 13 býti vloženo vlastnické právo ve prospěch žalobkyně. Důvod y: Je nesporno, že manželství stran bylo rozvedeno z viny obou manželů. V takovém případě jest podle §u 1264 obč. zák. každý z manželů oprávněn žádati o zrušení smluv svatebních. Nárok tento jest nepochybně soukromoprávní povahy a patří již proto podle čl. I. uv. zák. k j. n. na pořad práva. Svědčí tomu také ustanovení §u 117 (§ 108, 1264) obč. zák. mluvící o »řádném soudci« a o »řádném řízení«. Podávši tuto žalobu, použila žalobkyně svého práva a nepřekročila je, připojivši také žádost, by na základě rozsudku mohla si vložiti právo vlastnické na ideelní polovici nemovitosti, žalovanému svého času postoupených. Vždyť svolení k provedení knihovního pořádku směřuje jen k obnovení dřívějšího stavu, který jest účelem zrušení smlouvy svatební. Již z toho plyne, že první stolice nemohla žalobu ani zcela ani z části odmítnouti. Nemohla tak učiniti zejména ani proto, že před podáním žaloby nebyl soudem nesporným proveden pokus vyřízení věci smírem. Neníť správným, že k provedení pokusu toho jest povolán soudce nesporný. V tom ohledu § 117 obč. zák. mluví o »řádném soudci« a »řádném řízení«. Jak již uvedeno, žaloba jest oprávněna. Žalovaný neuvedl ničeho, co by opravňovalo k zamítnutí žaloby a zachování svatební smlouvy. Námitkami takovými není, že žalovaný nemovitost zvelebil, dětem žalobkyně z jejího prvního manželství vyplatil

otcovské podíly, že dítěti ze společného manželství nedostalo se od žalobkyně podílu, že žalovaný sklenul znovu stáje, rozšířil hospodářské budovy, opatřil nákladné stroje a dobytek a že podle smlouvy má manžel, jemuž nemovitost připadne, vrátiti druhému, co do gruntu bylo investováno. Všecky tyto okolnosti vznikly teprve po uzavření svatební smlouvy, nejsou s ní v žádné souvislosti a osud jejich není nikterak dotčen osudem svatební smlouvy. Námitkou onoho druhu mohlo by snad býti, že žalovaný přinesl do společného manželství 6000 Kč, dále pár volů a krávu. Než tvrzení toto odporuje smlouvě. Podle ní přinesl jen 3200 Kč a ty je žalobkyně ochotna žalovanému vydati. Ostatně žalovaný se neodvolal, ani nepodal odvolacího sdělení a nelze již proto přičiniti nějaké opatření v jeho prospěch. Mimo to může žalovaný shora uvedené nároky uplatňovati samostatně bez ohledu na to, zda byla svatební smlouva zrušena, čili nic, zda bylo právo vlastnické zase vloženo ve prospěch žalobkyně čili nic.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Mylným jest názor prvního soudce, že, dokud nejsou strany odkázány soudcem v nesporném řízení na pořad práva, jest pořad ten nepřipustným, neboť právě § 108 a 117 obč. zák. jichž se dovolává, odkazují věc, nemohou-li se strany po dobrém dohodnouti, na pořad práva. Ovšem praví předpisy ty, jakož i § 1264 obč. zák. jenž se odvolává na § 108, že soudce při řízení rozvodovém (rozlukovém) má se o majetkových poměrech manželů pokusiti napřed o smír, než věc na řádného soudce odkáže, ale tímto soudcem není soudce v řízení nesporném, jak první soudce za to má, nýbrž soudce ve sporu o rozvod neb rozluky, tedy soudce procesní, a zákon svým předpisem nechce říci nic jiného, než že soud ve sporu o rozvod nebo rozluky má se sice pokusiti o smír o majetkových záležitostech manželů, avšak, nezdaří-li se, že nemá sám o tom rozhodovati, nýbrž věc na příslušný k tomu soud, jenž může býti ovšem jiný, než soud příslušný pro spor o rozvod neb rozluky, a na příslušné sporné řízení, jež ovšem jest v majetkových věcech jiným než v rozvodových a rozlukových a to podstatně jiné, než v rozlukových, odkázati. Na tento příslušný soud a na toto příslušné řízení tedy věc patří, i když ve sporu o rozvod neb rozluky pokus o smír se ani nestal, neboť jest to jedno, jako když se stal, ale neměl výsledku. Bylo tedy o všech částech žalobního žádání v tomto sporu rozhodnouti, jak správně učinil na odvolání žalobkyně odvolací soud, rozhodnuv i o žádaném vkladu vlastnického práva. Tím jsou i všechny ostatní vývody dovolatele vyřízeny. První soud zrušil svatební smlouvu, uváděje její obsah, a žalovaný se z tohoto výroku neodvolal, zrušující tento výrok vešel tudíž v právní moc tak, jak byl, a nemůže se žalovaný po projití lhůty odvolací domáhati jeho doplnění dalším udanlivým ustanovením svatební smlouvy, t. j. uplatňováním investic, což směřuje k stanovení vzájemného protiplnění, ačkoli žádný formální návrh na to učiněn nebyl, takže o vadě dle §u 496 čís. 1 a §u 423 a násl. c. ř. s. nemůže býti řeči, neboť žalovaný jen uplatňoval, že žalobkyně, mělo-li by jejímu žádání býti vyhověno, musila by se aspoň k plnění všeho toho, čeho k uvedení v předešlý stav

třeba, nabízet. Byla-li povinna, jak žalovaný míní, obsažnějším vzájemným plněním, než k jakému se nabízela, avšak soudce prvý vyhověl přes to jejímu žádání o zrušení svatební smlouvy a žalovaný rozsudek ten nenapadl, jest věc vyřízena. Brániti se teprv vkladní doložce, kterou připojil soud druhý, není po právu, neboť doložka ta jest jen logickým a nevyhnutelným důsledkem zrušení svatební smlouvy t. j. právního stavu jí zřízeného. Znamenáť zrušení to, že má vše uvedeno býti v předešlý stav, arciť, pokud jen žalobkyně žalovala a na své nároky se omezila, v předešlý stav v prospěchu jejím v rámci jejího žalobního žádání, jemuž právoplatně vyhověno. Není-li v rozsudku tom žalovaný se všemi vzájemnými nároky, zejména tedy nároky na náhradu investic kryt, nezbyvá mu při onom stavu rozepře a obsahu rozsudku, než aby se uznání a doplnění jich příslušným způsobem domáhal, dovolacím důvodem proti tomuto rozsudku však to není.

Čís. 4863.

Přerušeni valutových sporů s Maďarskem (nařízení ze dne 27. července 1924, čís. 224 sb. z. a n.).

Rozhodnutí o tom, kdy vznikla sporná pohledávka proti určité osobě, jest přenechati Československému súčtovacímu ústavu.

(Rozh. ze dne 1. dubna 1925, R I 187/25.)

R e k u r s n í s o u d přerušil sám od sebe spor dle Šu 10, prvý odstavec, vládního nařízení ze dne 27. června 1924, čís. 224 sb. z. a n. **D ů v o d y:** Výklad, jež dává prvý soud předpisu Šu 1 odstavec prvý čís. 2 nařízení čís. 224/1924 jest právně mylným. Odporuje i smyslu i účelu nařízení toho, vydaného na základě ujednání čís. 223/1924. Jest účelem nařízení — jak uvedeno výslovně v nař. min. fin. král. maďarského (přil. A ku nař. čís. 223/1924) — připraviti jednání o úpravu pohledávek a závazků dle čl. 231 d. posl. odst. mírové smlouvy trianonské. Při tom sledovala Československá vláda účel chrániti čs. věřitele a dlužníky proti poškození, jež by jim vzniklo z velikého rozdílu kursovního nastalého mezi korunou čsl. a starou korunou rak.-uh. Právili se v Šu 1 odstavec prvý čís. 2 vládn. nař. čís. 224/1924, že jsou povinny přihláškou pohledávky tamže uvedené i dluhy v korunách rak.-uh., které vznikly (byly založeny) před 26. únorem 1919 vůči osobě, jejíž bydlíště bylo toho dne na území král. maďarského, neměni se tím objektivně vznik pohledávky nebo dluh, nýbrž vznik toho subjektivního poměru věřitelského (dlužnického), jenž jest právě předmětem úpravy tímto vládním nařízením. Nezáleží proto na tom, kdo byl původně věřitelem pohledávky, vzniklé před 26. únorem 1919 v korunách rak.-uh., nýbrž pouze na tom, zda v tento den byla tu pohledávka a závazek znějící na rak. uh. koruny mezi věřitelem nebo dlužníkem československým a maďarským. A případ takový jest v tomto sporu. Dluh, — jehož částí jest peníz zažalovaný, vznikl v roce 1871. Tehdá ovšem bydleli i věřitel i dlužník v Čechách, tedy na území nynější republiky Čsl. V roce 1905 byl však zažalovaný peníz převeden na Luisu G. bydlivší v Uhrách. Tím teprve vznikl (byl založen) poměr v § 1 vl. nař. čís. 224/1924